

RKP:N KULTTUURI- POLIITTINEN OHJELMA

JOHDANTO

Suomen ruotsalainen kansanpuolue haluaa nähdä kulttuurikentän, joka on avoin ja kaikkien saavutettavissa. RKP haluaa korostaa kulttuurin itseisarvoa ja sen merkittävää roolia yhteiskunnassa. Kulttuuri ja taide edistävät hyvinvointia, työllisyyttä ja oppimista. Ne auttavat lisäämään meidän ymmärrystä nykyajasta ja historiastamme. Kulttuuri toimii osallistumisen tilana, jossa ihmiset voivat kasvaa, oppia ja toteuttaa itseään. Jokaisella tulee olla oikeus osallistua kulttuuriin ja harjoittaa sitä. Kulttuurin tulee olla läsnä elämän kaikissa vaiheissa.

RKP haluaa pitkäjänteistä kulttuuripolitiikkaa paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Poliitiikan tulee edistää laatua ja taiteellista uudistumista sekä tukea taide- ja kulttuuritoimijoita heidän arjessaan. RKP haluaa suojella suomalaista ja suomenruotsalaista kulttuuriperintöä ja työskennellä rikkaan ja uudistuvan kulttuurielämän puolesta, joka heijastaa yhteiskunnan monimuotoisuutta ja on kaikkien saavutettavissa yhdenvertaisesti. Kulttuuripolitiikan tulee tukea kulttuuritarjontaa vaikuttamatta sen sisältöön ja samalla luoda tilaa kulttuurin kehitymiselle yhteiskunnan muutosten tahdissa. Sananvapaus muodostaa perustan kulttuurille ja sen kehitykselle yhteiskunnassa.

Kulttuuri on monipuolinen käsite, joka kattaa monia yhteiskunnan ja elämän osa-alueita. Yksi RKP:n keskeisimmistä tehtävistä on vaalia ja kehittää Suomen ruotsinkielisen väestön kulttuuriautonomiata, sekä edistää vuoropuhelua muiden kieliryhmien ja vähemmistöjen kanssa.

RKP:N KULTTUURI-POLIITTINEN OHJELMA 2024

- 3 JOHDANTO
- 4 KULTTUURI JA OSAAMINEN
- 6 KULTTUURIPERINTÖ JA RUOTSINKIELINEN KULTTUURI
- 8 KULTTUURI JA SAAVUTETTAVUUS
- 10 KULTTUURI JA HYVINVOIVA YHTEISKUNTA
- 12 KULTTUURI LAPSELLE JA NUORILLE
- 14 KULTTUURI OCH MEDIA
- 15 KULTTUURI MAAILMASSA

KULTTUURI JA OSAAMINEN

Taide ja humanistiset alat antavat meille välineitä ymmärtää ja pohtia sekä omaa elämäämme että yhteiskunnan kehitystä. Innovatiivinen Suomi edellyttää kykyä olla luova ja luoda visioita monimutkaisessa maailmassa.

Kulttuurisectori tuottaa moninkertaisesti enemmän kuin mitä sille myönnetään julkisia varoja. Taloudellisesta näkökulmasta sen merkitys yhteiskunnalle on siis paljon suurempi kuin mitä valtion tai kuntien budjeteista käy ilmi. Kulttuuripolitiikan tarkoituksena ei ole määritellä, mitä pidetään taiteena tai kulttuurina, vaan luoda hyvät toimintaedellytykset kulttuurille olla dynaaminen, riippumaton ja haastava voima yhteiskunnassa. Tärkeää on myös turvata ammattimaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden toimintaedellytykset. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että heidän käytettävissään on riittäviä taloudellisia tukimuotoja, jotta he voivat harjoittaa taiteellista työtään taloudellisesti turvallisissa olosuhteissa. RKP katsoo, että ammattitaiteilijoilla ja kulttuuritoimijoilla tulee olla mahdollisuus työskennellä koko maassa.

Julkiset määrärahat taiteelle ja kulttuurille ovat olennainen osa pohjoismaista hyvinvointimallia ja turvaavat monipuolisen taide- ja kulttuurisectorin. Samalla yksityiset ja kolmannen sektorin aloitteet ovat tärkeitä, kuten myös ne tulot, joita taide- ja kulttuuritoimijat saavat yleisöltään. Kaikki nämä ovat tärkeitä kulttuurin kehittämisen ja leviämisen kannalta. Kun taloudellinen vastuu jakautuu julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken, on tärkeää varmistaa kulttuurin autonomia ja kehittymismahdollisuudet. Muuttuvat

rahoitusmallit eivät saa vaarantaa kulttuuripalvelujen saatavuutta Suomen kansalliskielillä. RKP työskentelee sen puolesta, että kulttuurisectorin osuus valtion budjetista kasvaa pitkällä aikavälillä ja että sen riittävyys taataan.

RKP haluaa vaalia kolmannen sektorin vapaaehtoistyötä, joka on tärkeä voima alueelliselle kasvulle ja osallisuudelle. Kansansivistys, yhdistystoiminta ja muu aatteellinen toiminta ovat keskeisessä asemassa kulttuurielämässä ja perustuvat usein suurelta osin vapaaehtoisuuteen. Saavutettava ja avoin kulttuuripolitiikka edellyttää yhteistyötä valtion, alueellisten ja paikallisten toimijoiden sekä kolmannen ja yksityisen sektorin välillä.

On välttämätöntä kehittää tukijärjestelmiä ja korvausmalleja sekä yhdistää niitä toimiin, jotka vahvistavat taiteilijoiden asemaa työmarkkinoilla. Tekijänoikeuden turvaaminen on ratkaisevaa taiteilijoiden riippumattomuuden ja taloudellisen turvallisuuden kannalta. Taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden tulee voida elättää itsensä työllään, ja sen tulee olla uravaihtoehto, johon ihmiset uskaltavat panostaa.

Taiteen tulee kehittyä omilla ehdoillaan, ja kulttuuriin ja kulttuuriperintöön liittyville uusille näkökulmille on aina oltava tilaa. Laatu on olennainen osa kulttuuripolitiikkaa, vaikka se, mitä pidetään laadukkaana, vaihtelee ajan, lajien ja yksilöiden mukaan. Taiteilijoiden tulee itse saada olla mukana määrittelyssä keskustelua laadusta kulttuurin kentällä.

Kulttuuri-instituutiot, kuten kirjastot, mu-

seot ja teatterit, ovat keskeisiä tiedonvälittäjiä ja kulttuurin jakajia. Julkista tukea saavien toimijoiden on kannettava vastuunsa kulttuurin uudistamisesta ja valitsevien normien haastamisesta. Samalla valtion on vahvistettava vapaan taidekentän tukemista.

Ammatillinen taidekenttä ja harrastajakulttuuri ovat toisistaan riippuvaisia ja toisiaan rikastuttavia. Molempia tulee rohkaista ja tukea, jotta Suomeen syntyy rikas ja osallistava kulttuurielämä.

Digitalisaatio ja teknologinen kehitys luovat uusia saavutettavuuden muotoja sekä uusia kohtaamispaikkoja ja esiintymisareenoita kulttuurille. Tekoäly (AI) on osa nykypäivää ja edellyttää sopeutumista myös taiteen ja kulttuurin puolella. Samalla kun tekoäly luo uusia mahdollisuuksia taiteelliselle työlle, se haastaa tekijänoikeudet ja etiikan. Tarvitaan lakeja, jotka suojelevat taiteilijoiden oikeuksia. Meidän on varmistettava, että tekoälyä käytetään työkaluna, joka täydentää ihmisen luovuutta, ei korvaa sitä.

Videopelit ovat nykyaikainen ja kasvava kulttuurin muoto sekä merkittävä vientituote Suomessa. Niissä yhdistyvät taide, musiikki, tarinankerronta ja teknologia. Kulttuurialan keskeisenä osana videotelit työllistävät kuvataiteilijoita, muusikoita, näyttelijöitä ja kirjailijoita. Tämän alan tukeminen vahvistaa paitsi kulttuurista monimuotoisuutta myös työmarkkinoita kulttuurialalla. Videopelit osoittavat, että kulttuuri kehittyy jatkuvasti ja sopeutuu uusiin teknologioihin, ja ne muodostavat tärkeän osan aikamme kulttuurisista ilmiömuotoista.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- kulttuurisectorin osuus valtion budjetista nostetaan pitkällä aikavälillä yhteen prosenttiin
- harjoitetaan pitkäjänteistä kulttuuripolitiikkaa, joka edistää laatua ja taiteellista uudistamista sekä tukee taide- ja kulttuuritoimijoita
- yksityishenkilöille, yhteisöille ja yrityksille mahdollistetaan verohuojennukset kulttuuri lahjoituksista
- kulttuurielämää edistetään koko maassa ja huolehditaan myös alueellisten teatterien toimintaedellytyksistä
- sosiaaliturvaa uudistetaan siten, että se ottaa paremmin huomioon freelancereiden sekä taide- ja kulttuuritoimijoiden aseman
- vahvistetaan kulttuurityön erityispiirteiden tuntemusta kunnan työ- ja elinkeinopalveluissa
- Suomessa on lakisääteinen ruotsinkielinen kansallisiinäyttämö
- hyödynnetään digitalisaation tuomia uusia mahdollisuuksia kulttuurille
- vahvistetaan tekijänoikeuksia niin, että ne suojelevat paremmin taiteilijoiden oikeutta omaan taiteeseen digitalisoituvassa maailmassa

KULTTUURIPERINTÖ JA RUOTSINKIELINEN KULTTUURI

Kulttuuriperintö käsittää perinteet, kielet, taiteelliset teokset, historialliset jäänteet, arkistot, esinekokoelmat, rakennukset, kulttuuriympäristöt ja kulttuurimaisemat, joita siirretään sukupolvelta toiselle. On tärkeää varmistaa, että kulttuuriperintö säilyy ja on kaikkien saavutettavissa. Kulttuuriperintö kuuluu meille kaikille. Meidän on vaalittava ja suojeltava suomalaista kulttuuriperintöä.

Kulttuuriperintöä on jatkuvasti tulkittava uudelleen, kehitettävä ja käytettävä uusilla tavoilla, jotta se voi tarjota näkökulmia yhteiskunnan kehitykseen. Fyysisten kulttuuriympäristöjen ja kulttuurimaisemien lisäksi esimerkiksi paikannimet ovat osa aineetonta kulttuuriperintöä, joka vaatii suojaa ja huolenpitoa. Suomenruotsalaiset

murteet ovat tärkeä osa suomalaista kulttuuriperintöä, ja ne on säilytettävä tuleville sukupolville.

RKP haluaa työskennellä sen puolesta, että yhä useammalla ihmisellä on mahdollisuus osallistua kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kehittämiseen. Kulttuuriperinnön täysi potentiaali saavutetaan, kun eri toimijat, kuten yksityishenkilöt, viranomaiset, instituutiot, järjestöt ja elinkeinoelämä, tuovat mukaan omat näkökulmansa ja osallistuvat kulttuuriperintöön eri tavoin. Kansalaisten sitoutuminen ja osallisuus ovat ratkaisevia kulttuuriperinnön säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.

Digitalisoidut arkistot ja uudet teknologiat tarjoavat uusia mahdollisuuksia kulttuu-

riperinnön säilyttämiseen ja sen saavutettavuuden parantamiseen tutkijoille ja yleisölle. Paremmat resurssit rakennusten ja kokoelmien hoitoon, konservointiin ja varastointiin ovat välttämättömiä. Hyvin säilyneet kulttuuriympäristöt parantavat elinympäristöä ja luovat edellytyksiä uusille ideoille ja toiminnalle eri puolilla maata. Ruotsin kieli ja suomenruotsalainen kulttuuri ovat olennainen osa Suomen kulttuuriperintöä, ja niiden tulee olla kaikkien suomalaisten saavutettavissa. Ruotsinkieliset kulttuuripalvelut ovat itsenäisiä kokonaisuuksia, joita suunnitellaan, tuotetaan ja kehitetään kulttuurisektorin sisällä. Ruotsin kieli on avain ruotsinkielisen kulttuurielämän säilyttämiseen ja kehittämiseen Suomessa.

Ruotsinkielisen kulttuurin kehittämisen Suomessa tulee tapahtua paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Suomessa toimivat ruotsinkieliset taiteilijat ja kulttuurintekijät on otettava jatkuvasti huomioon avustusten ja tukien jaossa. Kulttuurin rooli on ratkaiseva ruotsinkielisen identiteetin säilyttämisessä ja vahvistamisessa, erityisesti alueilla, joilla ruotsi on vähemmistökieli.

Suomenruotsalainen viittomakieli on ainituolatuinen ja tärkeä osa suomenruotsalaista kulttuuriperintöä. Koulutukseen, tulkkauspalveluihin ja kulttuurihankkeisiin panostamalla voidaan varmistaa, että suomenruotsalainen viittomakieli saa jatkaa kehittymistään ja käyttöään yhteiskunnassa.

Monikielisyys on suuri voimavara sekä yksilölle että yhteiskunnalle. Se parantaa kognitiivisia kykyjä ja lisää kulttuurista ymmärrystä ja empatiaa. Lisäksi se edis-

tää integraatiota, kansainvälisiä suhteita ja kulttuurista monimuotoisuutta. Globalisoituvassa maailmassa kielitaito rakentaa tärkeitä siltoja ihmisten ja kulttuurien välille.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- korostetaan suomenruotsalaisen kulttuurin roolia luonnollisena osana maan kansallista kulttuuriperintöä
- varmistetaan, että kulttuuri- ja taidetuotantoa on molemmilla kansalliskielillä
- tarjotaan koulutuspolkuja, joissa on ruotsinkielistä taiteen ja kulttuurin opetusta
- lisätään ymmärrystä kielen roolista kulttuurin kantajana
- säilytetään ja vahvistetaan suomenruotsalaista viittomakieltä
- kansalliset kulttuuripanostukset turvaavat ruotsinkielisen kulttuurin aseman Suomessa
- vaalitaan monikielisyyttä avoimen ja osallistavan yhteiskunnan keskeisenä osana
- lisätään sitoutumista ja kiinnostusta kulttuuriperintöä kohtaan
- edistetään ihmisten mahdollisuuksia osallistua ja kehittää kulttuuriperintöä
- säilytetään suomenruotsalaiset murteet osana kulttuuriperintöä
- turvataan kirjallisuuden toimivat markkinat sekä äänikirjojen että painetun materiaalin osalta siten, että ne takaavat kirjailijoille kohtuullisen toimeentulon
- varmistetaan julkisen ja kolmannen sektorin arkistojen rahoitus
- suojellaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja maisemia kaavoituksessa
- turvataan rahoitus ja tuet historiallisesti merkittävien rakennusten säilyttämiseen

KULTTUURI JA SAAVUTETTAVUUS

RKP haluaa nähdä Suomen, jossa kaikilla on mahdollisuus osallistua kulttuuriin ja sivistykseen yhdenvertaisin ehdoin. RKP pyrkii siihen, että Suomi on monimuotoinen yhteiskunta, jota luonnehtivat kunnioitus, ihmillisuus ja yksilön vapauksien ja oikeuksien arvostus. Kulttuuri ja sivistys kuuluvat kestävimpien voimavarojemme joukkoon ja muodostavat perustan tasa-arvon vahvistamiselle. Kulttuuripolitiikkaa tulee kehittää vuorovaikutuksessa valtion ja kansalaisten välillä. Valtion tehtävä on mahdollistaa kulttuuri, ei ohjata sitä.

Kulttuuripolitiikan tulee lisätä monimuotoisuutta ja luoda laaja kulttuuritarjonta, joka lisää ihmisten valinnanvapautta. Kulttuuri-instituutiot, kuten kirjastot ja museot, ovat yhteiskunnassa tärkeitä paikkoja ja toimivat avoimina tiloina kulttuurisille kohtaamisille ja kokemuksille. Kulttuurilaitoksilla tulee olla hyvät edellytykset tarjota toimintaa eri kohderyhmille, kuten lapsille, nuorille ja senioreille. RKP korostaa koko maan kattavien kokoontumistilojen merkitystä, jotka ovat usein kolmannen sektorin omistamia ja ylläpitämiä, ja toimivat tärkeinä kulttuuritoiminnan kohtauspaikkoina.

Kaikki syrjintä on torjuttava, jotta kukaan ei tuntisi jäävänsä kulttuurielämän ulkopuolelle. Jokaisella tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa riippumatta sosiaalisesta tai etnisestä taustasta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuoli-identiteetistä. Vammaiset henkilöt on huomioitava kaikissa kulttuurialan päätöksissä. Tämä koskee sekä kulttuurilaitosten fyysistä esteettömyyttä että osallistumista

yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Vammaisten tulee olla luonnollinen osa kulttuuria ja heillä tulee olla oma alusta itseilmaisulle ja osallistumiselle.

RKP haluaa edistää vähemmistöjen ja kieliryhmien mahdollisuuksia säilyttää ja kehittää omaa kulttuuriperintöään. On tärkeää vahvistaa saamelaisten asemaa ja edistää heidän oikeuttaan kulttuuriautonomiaan. Lisäksi on tuettava mahdollisuuksia elää perinteisten tapojen mukaisesti, turvattu välttämättömät palvelut sekä oikeus säilyttää ja saada opetusta kolmella saamen kielellä. Romanikieli, joka on turvattu perustuslaissa, ja karjalan kieli ovat molemmat uhanalaisia. Meidän on suojeltava näiden kielten kulttuuriperintöä ja varmistettava, että oppimateriaaleja on saatavilla näillä vähemmistökielillä, jotta uudetkin sukupolvet voivat oppia niitä. Ruotsinkielinen kulttuuri Suomessa toimii myös tärkeänä välineenä maahanmuuttajien kotouttamisessa kaksikieliseen yhteiskuntaan.

Taide ja kulttuuri ovat tärkeitä välineitä normien näkyväksi tekemiseen ja niiden haastamiseen, erityisesti kysymyksissä, jotka koskevat seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja sukupuolen ilmaisua. Kulttuuripolitiikan tulee edistää monimuotoisuutta ja rikasta kulttuuritarjontaa. Saavutettavuus, tasa-arvo ja laaja monimuotoisuus ovat keskeisiä tavoitteita eteenpäin suuntautuneessa kulttuuripolitiikassa. Lisäämällä saavutettavuutta luomme osallistavamman kulttuurin, joka antaa kaikille mahdollisuuden vaikuttaa, kehittyä ja tulla kuulluksi.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- kaikilla on mahdollisuus osallistua monipuoliseen kulttuurielämään
- Suomi on inhimillinen yhteiskunta, jota luonnehtivat monimuotoisuus ja yksilön vapauksien ja oikeuksien kunnioitus
- eri vähemmistöjen ja kieliryhmien mahdollisuuksia oman kulttuurinsa säilyttämiseen ja kehittämiseen edistetään
- Suomessa ruotsinkielinen kulttuuri toimii tärkeänä välineenä maahanmuuttajien kotouttamisessa kaksikieliseen yhteiskuntaan
- saamelaisten oikeus kulttuuriautonomiaan turvataan
- tieto saamelaisten kulttuurista sisällytetään opetussuunnitelmaan
- vammaisilla henkilöillä on mahdollisuus osallistua ja harjoittaa kulttuuria
- vammaiset henkilöt otetaan huomioon ja he ovat mukana päätöksenteossa
- kulttuurilaitoksilla ja yhdistyksillä on hyvät edellytykset järjestää kulttuuritoimintaa eri kohderyhmille
- byrokratiaa vähennetään, jotta matalan kynnyksen kulttuuritapahtumien järjestäminen helpottuu
- kolmannen sektorin toimintaedellytykset turvataan eikä vapaaehtoistyötä vaikeuteta
- useammat työnantajat kannustetaan tarjoamaan kulttuuriseteli työntekijöilleen
- kulttuurietuuden arvoa nostetaan
- kunta tarjoaa kaikille asukkaille mahdollisuuden osallistua kulttuuritarjontaan

KULTTUURI JA HYVINVOIVA YHTEISKUNTA

Elävä kulttuurielämä vaikuttaa yhteiskuntaan voimakkaasti ja myönteisesti. RKP haluaa nähdä yhteiskunnallisen kehityksen, jossa luovuus, monimuotoisuus ja korkea taiteellinen laatu ovat keskeisiä arvoja. Kulttuurilla ja taiteella on monia myönteisiä vaikutuksia sekä fyysiseen terveyteen, henkiseen hyvinvointiin, koettuun elämänlaatuun että kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Osallistuminen kulttuuritoimintaan edistää yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kulttuuri on otettava huomioon yhteiskuntasuunnittelussa. Kulttuuriset kohtaamispaikat, kuten teatterit, museot ja puistot, tarvitsevat saavutettavia ja kestäviä ratkaisuja toimiakseen tehokkaasti. Hyvin kehittynyt infrastruktuuri, mukaan lukien joukkoliikenne ja julkiset tilat, tekee kulttuurista saavutettavampaa ja luo dynaamisia kaupunkiympäristöjä. Kun kulttuuri integroidaan kaupunkisuunnitteluun, voidaan edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja talouskasvua sekä tukea taiteilijoita ja kulttuuritoimijoita esimerkiksi taidetta hankkimalla.

Kulttuuri tarjoaa myös välineitä tunteiden ilmaistamiseen ja käsittelyyn, mikä voi lisätä itsetuntemusta ja tunneälyä. Lisäksi kulttuuritoiminta toimii stressinhallinnan muotona ja antaa ihmisille merkityksen ja tarkoituksen tunnetta. Kulttuuri voi näin monin tavoin edistää ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa. Seniorien kulttuuritoiminta on tärkeää ja lisää yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia.

Vahva ja itsenäinen kulttuurisektori on elintärkeä yhteiskunnalle, joka tarvitsee kykyä peilata, tarkastella ja kyseenalaistaa vallitsevia normeja ja rakenteita. Kulttuurin kyky inspiroida ja koskettaa vahvistaa yksilöitä ja vie yhteiskuntaa eteenpäin. Kulttuurilla on myös tärkeä tehtävä demokratian vahvistamisessa. Se on tehokas väline vallanpitäjien kriittiseen tarkasteluun ja sananvapauden toteutumisen alusta.

Perheen ja kulttuurityön yhdistäminen tulee olla mahdollista. Tämä on tärkeää kestävässä työympäristön ja tasa-arvon edistämiseksi. Hyvien työolojen ja kulttuurialan työntekijöiden hyvinvoinnin tukeminen lisää tuottavuutta ja kilpailukykyä. Tämä edellyttää joustavaa varhaiskasvatusta, joka mahdollistaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen myös epäsäännöllisinä työaikoina, sekä toimivaa sosiaaliturvaa, joka huomioi freelancetyön erityispiirteet.

Arvostamalla ja osallistumalla kulttuuriperinteisiin voimme parantaa hyvinvointiamme ja edistää osallistavampaa ja ymmärtäväisempää yhteiskuntaa. RKP haluaa parantaa oppilaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä liikunnan, stressinhallinnan ja tunteiden avulla koulupäivän yhteydessä.

Kulttuuri osana hoitoa edistää hyvinvointia luomalla potilaille tukevamman ja inhimillisemmän ympäristön. Kun kulttuuri tuodaan osaksi hoitoa, saadaan kokonaisvaltaisempi näkökulma, jossa sekä fyysinen että henkinen hyvinvointi huomioidaan. Sairaaloiden, terveyskeskusten ja hoivakotien tulee olla myös taiteen ja kulttuurin tiloja.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- kulttuuriarvot otetaan huomioon kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla
- kulttuurille luodaan toimiva infrastruktuuri koko maahan
- kulttuuri nähdään osana kaikkea yhteiskuntasuunnittelua
- yksi prosentti rakennuskustannuksista varataan taiteelle julkisissa uudisrakennuksissa
- yhteistyötä kulttuurisektorin ja muiden yhteiskunnan osa-alueiden välillä kehitetään
- kulttuurin sananvapaus turvataan
- varhaiskasvatus on joustavaa ja huomioi kulttuurialan työntekijät
- kulttuuri integroidaan ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon
- taide ja kulttuuri ovat läsnä sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja vanhainkodeissa
- hyvinvoinnin sekä taiteen ja kulttuurin välisestä yhteydestä tehdään lisää tutkimusta
- taidetta ja kulttuuria on tarjolla riittävästi ja saavutettavasti kaikille ikäryhmille

KULTTUURI LAPSILLE JA NUORILLE

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- korostetaan lasten ja nuorten oikeutta kulttuuriin YK:n lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti
- taide ja kulttuuri sisällytetään varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä perusopetuksen ja toisen asteen opetussuunnitelmiin
- ruotsinkielisten koulujen opetussuunnitelmien laadinnassa ja resurssien jaossa huomioidaan kulttuuriset erityispiirteet
- kaikille lapsille taataan mahdollisuus luoda ja kokea taidetta ja kulttuuria
- kaikille lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuus osallistua musiikki- ja taidekoulutoimintaan
- taide- ja taitoaineiden resursseja lisätään
- lasten ja nuorten harrastustakuu sisältää taiteen ja kulttuurin
- taiteen perusopetus tehdään selkeämmäksi ja tasa-arvoisemmaksi
- varmistetaan korkealaatuiset oppimateriaalit kotimaisilla kielillä
- lukiodiplomit ja taiteen perusopetuksen tutkinnot huomioidaan korkeakouluvalinnoissa

Yhteiskunnan keskeinen tehtävä on antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus kehittää omaa luovuuttaan ja saada taide- ja kulttuurielämyksiä. Nämä ovat ratkaisevan tärkeitä tunnekehityksen ja elämänlaadun kannalta. Yhteiskunnan on parannettava tämän henkilökohtaisen kehityksen tärkeän osa-alueen edellytyksiä ja edistettävä avoimuutta, uteliaisuutta ja ymmärrystä. Julkisen tuen taiteelle ja kulttuurille on erityisesti huomioitava lasten ja nuorten mahdollisuudet osallistua taide- ja kulttuuritoimintaan. Lasten ja nuorten osallisuus kulttuurielämään on yhteiskunnalle erittäin merkittävää. On tärkeää antaa nuorille ne työkalut, joita tarvitaan tulevaisuuden tarpeiden ja odotusten kohtaamiseen. Nuorille tulee tarjota tilaa luoda ja harjoittaa omaa kulttuuriaan ja taidettaan. Euroopan unioni on tunnistanut kulttuurisen tietoisuuden ja ilmaisunmuodot avaintaitoina henkilökohtaiselle kehitykselle, aktiiviselle kansalaisuudelle, sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja työllistyvyydelle tietoon perustuvassa yhteiskunnassa.

Taiteen ja kulttuurin tulee olla luonnollinen osa opetusta. Taide- ja taitokasvatus on tärkeää, jotta lapset ja nuoret saavat mahdollisuuden tutustua taiteeseen ja kulttuuriin monissa eri muodoissa. On oltava olemassa kulttuuripolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun, joka muodostaa kokonaisuuden kulttuurikasvatuksessa. Kuvataide, musiikki, draama ja muut taiteen muodot tulee kehittää ja sisällyttää perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Oppilaille tulee tarjota mahdollisuus tutkia taiteellisia kiinnostuksen kohteita koulupäivän aikana. Musiikin ja taidekasvatuksen roolia on vahvistettava myös varhaiskasvatuksessa.

On tärkeää tarjota nuorille mahdollisuuksia mielekkääseen kulttuuri- ja vapaa-ajan toi-

mintaan. RKP haluaa turvata määrärahat taideopetukseen ja lasten ja nuorten kulttuuritoimintaan, mikä rikastuttaa paikallisyhteisöjä ja parantaa kulttuurikasvatusta yhteistyössä päiväkotien ja koulujen kanssa. Taide- ja taitokasvatuksen avulla voidaan luoda tila, jossa oppilaat voivat ilmaista itseään luovasti ja oppia yhteistyötä. On myös tärkeää, että koulu tarjoaa turvallisen ympäristön, jossa kaikki voivat harjoittaa taidetta ja kulttuuria ilman pelkoa arvostelusta tai kiusaamisesta. Monet kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnot syntyvät nuorten omasta aloitteesta, ja yhteiskunnan on tuettava tätä tarjoamalla tiloja ja resursseja.

Kaikki kouluaineet ovat tärkeitä, olivatpa ne lukuaineita, taideaineita tai taitoaineita. On tärkeää, että myös taide- ja taitoaineissa, kuten kuvataiteessa, liikunnassa ja musiikissa, voi suorittaa ylioppilaskokeen. On olennaista, että taide- ja taitoaineiden opiskelumahdollisuudet toisen asteen koulutuksessa turvataan ja kehitetään.

Digitalisaation myötä yhä useammat lapset ja nuoret ovat itse luovia tekijöitä ja kulttuurintuottajia, mikä muuttaa kulutustottumuksia ja käyttäytymismalleja. Nuorten luovuuden tukemiseksi on tärkeää, että yhteiskunta seuraa näitä muutoksia ja kehittää nuoren sukupolven taitoja, arvoja, medialukutaitoa ja kulttuurista ilmaisua. Taidealojen koulutus on tärkeä kulttuurin tulevaisuuden kannalta. RKP näkee ruotsinkielisen taidekoulutuksen tarpeen, erityisesti korkeakoulutasolla, ratkaisevana suomenruotsalaisen kulttuurielämän vahvistamiseksi. Ammattitaiteilijat, kulttuurintekijät ja kulttuurikasvattajat ovat tärkeä voimavara koulutus- ja sosiaalialoilla, sillä he tuovat mukanaan uusia näkökulmia ja ulottuvuuksia.

KULTTUURI JA MEDIA

Riippumattomat mediat ovat keskeinen osa demokratiaa ja tärkeitä alustoja tiedonkulle ja yhteiskunnalliselle keskustelulle. Yhteiskunnan on aktiivisesti tuettava mediakentän kehitystä varmistaakseen laajan mediatarjonnan ja toimivat markkinat. Riippumaton sanomalehdistö on olennainen osa yhteiskunnallista keskustelua. Aktiivista mediakritiikkiä tarvitaan journalististen ihanteiden ja etiikan suojelemiseksi sekä valtion että yksityisten uutistoimintojen korkean laadun ylläpitämiseksi.

Valtion julkisen palvelun tehtävä Yleisradion (Yle) kautta on ratkaisevan tärkeä, jotta kaikille ikäryhmille voidaan tarjota monipuolista ohjelmasisältöä. Suomen-ruotsalaisen vähemmistön kannalta on välttämätöntä, että Yle tarjoaa monipuolisen ruotsinkielisen ohjelmatarjonnan. Tämä tekee suomenruotsalaisesta kulttuurista saavutettavan myös muille kieliryhmille ja vähemmistöille.

RKP haluaa kehittää ohjelmayhteistyötä kaikkien Pohjoismaiden välillä. Yhteistyö Suomen ja Ruotsin toimijoiden välillä on tärkeää ruotsinkielisen digitaalisen tuotannon edistämiseksi. Pohjoismaainen kulttuuriyhteistyö vahvistaa yhteistä kulttuurista perustaa ja avaa mahdollisuuksia laajemmalle ohjelmatarjonnalle. Haluamme, että

EU:n julkisen palvelun tuottama materiaali on helpommin kaikkien EU-kansalaisten saatavilla eurooppalaisen identiteetin vahvistamiseksi.

Kulttuurikritiikki on tärkeä väline taiteen ja kulttuurin kehittämisessä. Ilman asiantuntevia kriitikkoita kulttuurielämä on vaarassa pysähtyä, ja ilman elävää kulttuurikeskustelua taide menettää elinvoimansa. Taiteen ja kulttuurin seuranta ja käsittely mediassa ovat ratkaisevia tekijöitä siinä, miten nämä alat kehittyvät ja miten ne koetaan yhteiskunnassa.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- turvataan riippumattomien medioiden toimintaedellytykset
- Ylellä on laadukasta ruotsinkielistä ohjelma tuotantoa
- Ylen rahoitus turvataan
- ruotsinkieliseen digitaaliseen mediaan panostetaan riittävästi tuotannon ja jakelun osalta
- digitaalisen sisällön saatavuutta parannetaan EU:n sisällä maantieteellisestä sijainnista riippumatta, kuten muiden maiden julkisen palvelun ohjelmien osalta
- Ylen saamenkielisen ohjelmatuotannon rahoitus turvataan

KULTTUURI MAAILMASSA

Kansainväliset yhteydet ovat historiallisesti rikastuttaneet sekä Suomen että muiden maiden kulttuurielämää. Vastavuoroisen vaihdon kautta syntyy erilaisia ilmaisumuotoja ja kokemuksia, jotka koskettavat sekä yksilöitä että yhteiskuntaa kokonaisuutena ja edistävät kulttuurisesti monimuotoista kehitystä. Sekä kulttuurienvälinen että kansainvälinen yhteistyö ovat ratkaisevan tärkeitä kulttuurielämän kehityksen ja kunnianhimon tason vahvistamisessa.

Yhteiskunnan ja kulttuurielämän kansainvälistyminen tarkoittaa globaalien mahdollisuuksien luomista kulttuurivaihdolle ja yhteistyölle. RKP katsoo, että kansainvälisten ja kulttuurienvälisten yhteyksien tulee olla luonnollinen osa kaikkea kulttuuritoimintaa. Kansainvälisen kulttuurivaihdon tulee perustua laatuun, taiteelliseen rehellisyyteen, vastavuoroisuuteen, pitkäjänteisyyteen ja kunnioitukseen. RKP katsoo, että kulttuuriviennillä on tärkeä merkitys Suomen kansainvälisen aseman vahvistamisessa ja maan kulttuuristen ilmaisujen levittämisessä maailmalle. Panostamalla kulttuurivientiin luodaan uusia taloudellisia mahdollisuuksia ja työpaikkoja samalla kun edistetään kulttuurien välistä vaihtoa.

Kulttuurielämän kansainvälistyminen on tärkeää, jotta nuorille voidaan tarjota uusia mahdollisuuksia kulttuurivaihtoon ja rajat ylittävään yhteistyöhön. Nuorten osallistuminen lisää heidän luovuuttaan ja ymmärrystään eri kulttuureista. Tämä vahvistaa

sekä suomalaista kulttuurielämää että globaalia kulttuurista monimuotoisuutta.

Pohjoismaat muodostaa vahvan kulttuuriryhteyden yhteisten kielten, yhteiskuntien ja perinteiden kautta. Meidän on vaalittava yhteistä pohjoismaista kulttuuriperintöä. Kulttuuriyhteistyötä, joka muodostaa pohjoismaisen yhteistyön keskeisen perustan, on vahvistettava.

RKP TYÖSKENTELEE SEN PUOLESTA, ETTÄ:

- edistetään kulttuurivientiä
- edistetään kansainvälistä ja kulttuurienvälistä vaihtoa ja yhteistyötä
- korostetaan kulttuurin roolia sillanrakentajana Suomelle maailmassa
- lisätään resursseja kulttuurisektorin levittämisen edistämiseksi sekä kansallisesti että kansainvälisesti
- Suomi tukee aktiivisesti EU:n pyrkimyksiä tehdä kulttuurin rooli unionissa näkyväksi
- Suomi tukee aktiivisesti EU:n työtä kulttuurin roolin vahvistamiseksi unionin kansainvälisissä suhteissa
- Suomen ruotsinkielinen kulttuuriperintö ja kulttuurielämä saavat näkyvyyttä kansainvälisissä kulttuurihankkeissa
- pohjoismaista kulttuuriyhteistyötä vahvistetaan
- vähennetään rajoja ylittäviä esteitä Pohjoismaissa, muun muassa estämällä kulttuurialan kaksinkertainen verotus

